ANUL XX 118
Sâmbătă 2 (15) Martie 1919

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

Fondator:
LUIGI CAZZAVILLAN

Directori
VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

UNGURII NE ATACĂ

— Atacurile aeriene din Transilvania —

Ungurii continuă opera lor distrugătoare în potriva fraţilor noştri din Ardeal.

In urma hotărîrilor luate la Conferinţa păcei, unde s'a stabilit noua zonă de delimitare, ei, îndîrjiţi şi mai mult, s'au dedat la atacuri aeriene în contra mai multor localităţi din Ardeal răspîndind teroarea şi moartea printre fraţii noştri.

Astfel, după ştirile primite, cari ni se confirmă şi din cercuri autorizate, avioanele ungureşti au aruncat bombe asupra oraşului Cluj şi altor localităţi din Ardeal, cauzînd mai multe incendii şi asasinate.

In alte ţinuturi Ungurii au refuzat să se retragă dincolo de zona delimitată, stipulată de Conferinţa păcii, opunându-se controlului ce'l exercită acolo armatele aliate.

Se impune o grabnică acţiune spre a se aduce la îndeplinire hotărîrile Conferinţei păcei şi pentru a se înfrîna cu un moment mai repede, actele banditeşti săvîrşite de unguri în potriva libertăţei şi vieţei fraţilor noştri Ardeleni.

Nu ne îndoim că asemenea măsuri se vor lua cît mai în grabă de către aliaţii noştri, cari vor şti să facă hotărîrile lor să fie respectate şi executate cu sfinţenie.

Despăgubirile de răsboi

Cu cît înaintează lucrările Conferinţei interaliate, cu atîta se vorbeşte mai mult despre despăgubirile ce va trebui să plătească Germania.

Lucru firesc.

Au negreşit însemnătate epocală prefacerile ce se făuresc în alcătuirea de pînă acum a Statelor europene; aşa de mare însemnătate, în cît nu e minte omenească ce ar putea s'o cuprindă în toată întinderea şi în toată adîncimea. Dar şi despăgubirile pentru cheltuelile şi jertfele de tot soiul ce neapărat au trebuit să fie făcute spre a se ajunge la prefacerea asta, au însemnătatea lor.

E vădit că pînă şi cele mai bogate State din toată lumea şi-au răsturnat economia şi şi-au secătuit finanţele în războiul purtat pentru lumea întreagă, dar nu şi de toată lumea; necesităţile fatale ale luptei au slăbit doară şi organismul economic-financiar al Neutrilor, cari au suferit scăderi incalculabile fără să fi intrat în foc, (cum e cazul Suediei, Norvegiei şi Olandei), darămite pe al luptătorilor.

Poate că va veni o vreme cînd lichidarea răsboaielor se va putea face fără despăgubiri băneşti, mulţumindu-se fiecare cu resultatele politico-sociale obţinute; dar suntem încă foarte departe de timpurile acelea. Măsurând cu durata evoluţiunii principiului Naţionalităţilor — mult mai simplu şi prin urmare mai apropiat de mintea omenească — apoi va mai curge multă apă pe toate gîrlele pînă la păci fără despăgubiri.

Deocamdată, Germania învinsă va trebui să plătească; dacă numai ea sau şi aliaţii ei, cari din punctul de vedere al răspunderilor sunt tot aşa de vinovaţi sau poate chiar mai mult, despre asta nu se prea vorbeşte pînă acum. Din punctul nostru de vedere particular, atît Maghiarii cît şi Bulgarii trebuie să ne despăgubească, alături cu Germanii; cine recunoaşte că Rusia, chipurile aliata noastră în războiu, ne datoreşte despăgubiri, nu poate refuza să ne recunoască dreptul la despăgubiri din partea Bulgariei şi a Maghiariei.

Să ne mărginim însă pentru moment la Germania, despre care e vorba în prima linie la despăgubiri, precum a fost în linia întîia la bătaie. A tout seigneur, toute honneur!

Intrebarea, cu care-şi trudesc mintea cercurile politice, economice şi financiare în momentul de faţă, este: putea-va Germania să plătească ce e de plătit?

E vorba doară de vre-o [illegible] 400 de miliarde (cele din urmă depeşi din Paris ne vorbesc de 430 miliarde).

Răspunsul poporului german — judecînd după agitaţia, grevele şi războiul civil ce bîntuesc acum în fostul Imperiu german — e negativ; n'ar şti însă nimeni să facă partea dreaptă a nemulţumirilor politice ori sociale şi a neputinţei economico-financiare, din toată manifestaţia asta.

Presa din Apus, franceză, engleză şi americană, răspunde afirmativ la întrebare; şi, după cum au putut cetitorii vedea în două-trei depeşi, răspunsul se întemeiază pe o lucrare a d-rului Helfferich, financiar german dintre cei de frunte, fost ministru de finanţe şi vice-cancelar al Imperiului în cursul războiului, trimes extraordinar al Germaniei la Moscova, vara trecută, după asasinarea contelui Mirbach.

E cu adevărat interesantă lucrarea aceasta, apărută în Septembrie 1913, ajunsă la a patra ediţiune în 1914 şi la a şasea în 1917.

In ea se vorbeşte de prosperitatea naţională a Germaniei, arătîndu-se propăşirea economică-financiară în timpul primilor 25 de ani de domnie a lui Wilhelm II.

In articolul viitor, vom arăta, după socotelile d-rului Helfferich, la cît era preţuită averea naţională germană acum doi ani şi vom cerceta apoi, pe temeiul şi al altor elemente, putinţa Germaniei de a plăti despăgubirile războiului, chestiunea avînd pentru noi o însemnătate deosebită.

Cine voeşte să-şi asigure capitalul în condiţiuni excelente să subscrie la împrumutul Unirei.

Telegrame din Străinătate

GERMANIA NU VA FI OCUPATA

Lyon, 27. (Transocean). Dacă Germania refuză să primească condiţiunile păcii, considerându-le prea grele şi ar invita pe aliaţi să ocupe întreaga Germanie, e probabil că aliaţii se vor mărgini să menţină blocada şi să păstreze capetele de pod de pe Rin.

⁂

Paris, 27. — *In urma şedinţei de Marţi a Consiliului superior de război interaliat, s'a hotărît să se acorde Germaniei un termen de două luni ca să se conformeze condiţiunilor prevăzute în statutul militar.*

CONSTRUIREA TUNELULUI SUB CANALUL MANECEI

Lyon, 27. —*In Camera Comunelor, d. Bonar Law a declarat că construirea unui tunel sub canalul Mânecei, care nu s'a putut realiza în 1917 din motive strategice se va începe imediat. In acest scop guvernul englez a luat contact cu cel francez. Tunelul va permite transportul a 30 mii pasageri şi 30 mii tone zilnic. Un tren expres va face cursa Londra-Paris în mai puţin de 10 ore.*

Tunelul va costa 500 milioane lire sterline, iar lucrările vor dura 5—6 ani.

CURENT CONTRA ALIPIRII AUSTRIEI GERMANE LA GERMANIA

Lyon, 27. — *O parte din austriacii stabiliţi în Elveţia sunt contra alipirii Austriei germane la Germania, dorinţa lor fiind o Austrie neutră.*

Acelaş spirit se observă chiar în Austria şi ziarul social-creştin Reichspost *cere să se păstreze şi să se respecte caracterul poporului austriac, arătând că alipirea la Germania nu e nimerită.*

Deasemenea prinţul Furstenberg, fostul ambasador austriac la Madrid, s'a exprimat contra alipirei în urma unor convorbiri cu diplomaţii Antantei.

LINIE FERATA BORDEAUX—ODESA

Lyon, 27. — *La congresul franco-italian din Lyon ţinut pentru îmbunătăţirea raporturilor comerciale şi a transporturile cu calea ferată între Franţa şi Italia, s'a discutat în special crearea unei linii ferate Bordeaux-Odesa prin:* Lyon-Turin-Milan-Veneţia-Triest-Belgrad şi Bucureşti.

CONGRESUL PACII

UCRAINIENI ADMIŞI LA CONGRES

Paris, 27. — Din Berna se anunţă că delegaţia ucrainiană, care aştepta acolo autorizaţia guvernului francez ca să vină la Paris spre a-şi valorifica revendicările lor, a primit această autorizare şi a plecat spre Paris.

GERMANII DESPRE CONDIŢIILE PACII

Nauen, 28. — Condiţiunile de pace, ce se vor impune Germaniei, sunt considerate în cercurile germane ca alcătuind greşeli cu mult mai grave decât cele săvârşite de vechea Germanie la Brest-Litovsk şi la Bucureşti.

DATORIILE INVINGATORILOR

Paris, 28. — Cu ocazia unui banchet dat Marţi seară în onoarea delegaţiei americane la Congresul Păcii, s'au rostit discursuri foarte importante.

D. André Tardieu a spus că pacea la care se lucrează nu va fi o pace ca celelalte, deoarece şi războiul n'a fost ca alte războaie. Spre a pune un maximum de stavile războiului, a trebuit să se dea fiecărui popor frontiere juste şi bune şi printr'un acord public între ţările legate prin acelaş ideal o solidaritate de aşa natură, încât orice agresiune împotriva uneia din ele să constitue pentru fiecare din celelalte o obligaţie de alianţă.

Mareşalul Foch a arătat că ajutorul puternic al armatei americane a dus la victoria prin armistiţiu, care echivalează cu o capitulare.

D. Lansing, ministrul de externe al Americei, după ce a adus omagiul de admiraţie armatei franceze şi generalilor ei, a expus sarcina morală care se impune învingătorilor şi anume: să ajute şi să aprovizioneze Germania; să-i redea o situaţie mai normală, fireşte nu din milă, ci spre a înlătura primejdia ce prezintă un stat pradă foametei şi anarhiei. Franţa, America şi puterile asociate, a spus Lansing, trebue să lucreze împreună ca să desăvârşească opera ce au întreprins pentru ca lumea să fie mai aptă pentru democraţie.

POPOARELE MICI IN COMISIILE FINANCIARA ŞI ECONOMICA

Paris, 28. — Consiliul de zece a hotărât ca următoarele naţiuni mici să aibă şi ele reprezentanţi în comisiunile financiară şi economică:

In comisiunea financiară: *România*, Belgia, Grecia, Polonia, Serbia şi Ceho-Slovacia; în cea economică: *România*, Belgia, Brazilia, China, Polonia şi Portugalia.

Celelalte puteri cu interese particulare vor fi ascultate în comisiuni, când interesele lor vor fi la ordinea zilei.

Intr'o notă a consiliului suprem către delegaţii tuturor Puterilor, prin care se expun motivele alegerei de mai sus, se arată că numai naţiunile cari au luat parte efectivă la războj trebue să participe în mod permanent la deliberările comisiunilor financiară şi economică. Faptul că China şi Brazilia au reprezentanţi, se explică prin spiritul foarte liberal care s'a aplicat la principiul participărei efective la război.

Nenorocirea de lângă Slatina

Pe când trenul ce venea Marţi dela Vârciorova spre Bucureşti, trecea podul de peste Olt, s'a întâmplat un accident, care a pricinuit rănirea mai multor persoane.

Podul fiind prea îngust, a lovit mai multe persoane ce stăteau pe scările vagoanelor.

A fost aruncat în apă G. Ionescu, cizmar din C.-Lung.

Au fost grav răniţi: Constantin Ciochină din Căscioarele (Vâlcea), Zăpăceanu Dumitru din Băileşti (Dolj), Ion Dumitru (Caracal), N. Tudor Oprea din Băbueşti (Argeş) şi C. Murgilă din Coşovăţ (Mehedinţi).

Mănică Zlătaru din Caracal a încetat din viaţă.

Ce ne spune Regina Maria

Ziarul parizian „Le Journal“ redă în chipul următor declaraţiile ce'i le-a făcut M. S. Regina Maria despre starea în care se găsesc cele 16 milioane de ţărani români, după retragerea nemţilor de pe pământul românesc:

— Ţara noastră e bogată, spune liniştită cea mai frumoasă dintre suverane. Ea ne va produce grâu mâine, precum şi petrol, cărbuni, lemne... Dar, până atunci, Franţa ne va lăsa oare să murim de foame? Gândiţi-vă că nu mai avem locomotive, nici vagoane, nici cai, nici pluguri! Ştiu că aceiaşi soartă o au Belgia şi nordul Franţei. Dar d-voastră aveţi vecinătatea Angliei şi sunteţi aproape de tot de America. Noi, vai! suntem vecini cu bolcevica Rusie, vecinătatea ei explică de ce a trebuit să capitulăm. Eu, nu voiam, dar regele mi-a spus: *„Putem să ne retragem în Rusia, unde bolcevicii se laudă că ne vor asasina?“*

Şi ar fi făcut-o, aşa cum s'a întâmplat cu bietul ţar, care nu era cel mai rău din regatul său— s'a văzut prea bine mai târziu— şi cum au asasinat pe ţarevici, bietul copil, care avea inimă! El îmi trimesese 14 vagoane de alimente cu cari am hrănit pe săracii din Iaşi timp de mai multe luni”.

Venind vorba de bolcevici, Regina Maria se revoltă împotriva ziarelor cari, după telegrame fabricate la Berlin, au afirmat că au fost atentate în România.

— Nu, nici odată la noi! Sunt prea buni şi umani oamenii de la noi ca să fie bolcevici. Mă plimb pe jos pe străzi, aşa cum m'aş putea plimba la Paris. Poporul meu ştie că regele şi eu am suferit cu el şi pentru el. Cred că nu poate uita acest lucru aşa de curând. Când intram într'un spital de tifos exantematic, chiar cei mai greu bolnavi, cu 40 de grade de căldură, cu ochii împăinjeniţi, tot mă recunoşteau.

Regina Maria ne vorbeşte de un orfelinat de ambele sexe pe care îl va ridica cu banii sufletelor caritabile, orfelinat de la care va trimite pe protejaţii şi protejatele ei în Franţa, Anglia, America, Italia, spre a se cimenta unirea morală a României cu marile democraţii libere din Occident.

— In America voi trimete pe orfanii mei ţărani ca să înveţe cultura mare a pământului; iar în Franţa voi trimete pe orfanii mei ce se vor destina artelor şi meseriilor.

Căci acum o cunoaştem! Această regină care are un îndoit colier de perle splendide, în cadrul radios al acestui salon pe care sutimi de buchete îl preschimbă într'o pădurice de liliac şi orhidee, nu e de cât o soră care face chetă pentru săracii ei. Ea nu se gândeşte la săracii, la orfanii, la bolnavii ei. Ea n'a venit decât pentru ei. Florile ce i se trimet şi de cari noi o complimentam, o silesc să roşească...

— Da, sunt frumoase, ne spune ea. Dar când mă gândesc la săracii mei cari nu au ghete! Ah! prima pereche de cisme groase de piele pe cari le-am primit acolo, de la americani, le-am strâns pe inima mea, cu mai multă emoţiune de cât jerbele astea de flori. Trebue ca Franţa să ne ajute! Chiar micul oraş Iaşi, ne spune ea, unde îmi ţineam curtea de regină exilată, cu străzile lui murdare şi cu sărmanii soldaţi cari mureau de foame pe pragul caselor, ei bine! acest oraş Iaşii, unde am trăit zile atât de triste, când cei din urmă Francezii (aceia pe cari 'i numea „Francezii mei”) ne-au părăsit, chiar la acest Iaşi mă gândesc adesea cu dragoste şi'mi zic:

„Erau vremurile cele bune!“.

Mă încerc să atrag atenţiunea reginei asupra recepţiunei ei de Sâmbătă la Institut, despre o expoziţiune posibilă la Pars a acelei arte bizantine din care a întrunit la Palatul ei de la Cotroceni, o colecţie admirabilă. Dar nimic din toate astea nu o pasionează.

Va merge în Anglia, pentru săracii ei. Apoi se va reîntoarce la Paris, „de astădată ca regină, nu ca simplă femee“ ne spune ea cu un zâmbet blând şi o va face iarăşi ca să întindă frumoasele ei mâni spre a cerşi. Regina României se află la Paris fiindcă România e înfometată. Ea voeşte ca acest lucru să se ştie. Ea voeşte ca acest lucru să se strige în gura mare.

Şi noi toţi, cei cari o privim, ne gândim că regalitatea şi frumuseţea, când sunt puse astfel în slujba bunătăţei, formează una din acele viziuni cari ne-ar face să dorim de a fi români şi cari fac pentru o clipă din scena reală a lumei, ceva mult mai patetic decât orice s'ar putea arăta pe scena teatrului.

Situaţia dispăruţilor

— Comunicatul ministerului de războI —

Ministerul fiind întrebat de modul cum trebue să procedeze familiile celor dispăruţi în războiu cari nu-şi pot procura actele de deces ale celor despre a căror soartă nu se mai ştie, se aduce la cunoştinţa celor interesaţi cele ce urmează:

Când un militar a fost dat dispărut şi nu i s'a întocmit actul de moarte, pe baza declaraţiunilor martorilor, în scurtul termen prevăzut de lege, adică înainte de înmormântarea cadavrului, acel act nu se mai poate întocmi decât prin justiţie.

Aşa fiind, ministerul de război, ca să înlesnească deocamdată înscrierea la pensiune a urmaşilor celor dispăruţi, despre cari mai ales în urma întoarcerei prizonierilor, exista probabilitatea că sunt morţi, întrebuinţează următorul procedeu:

1) Dacă cel dat dispărut este ofiţer, grad inferior fost reangajat sau chiar grad inferior nereangajat, dar care a fost funcţionar civil care a optat pentru leafa civilă (caz în care urmaşii săi au interes să se înscrie la pensiune la ministerul de finanţe ca civili, pe baza art. 3 din legea generală de pensiuni, deoarece tratamentul acordat le e mai avantajos decât cel prevăzut de legea pensiunilor gradelor inferioare pentru război, indicată la punctul III), în acest caz legea generală de pensiuni impune urmaşilor lor ca între actele, pe baza cărora solicită înscrierea la pensiune la ministerul de finanţe, să producă şi un certificat din partea ministerului de război în care să se arate din ce cauze şi în ce anume împrejurări a decedat autorul lor.

Ministerul (serviciul contencios), sesizat de asemenea cereri, face cercetări pe la corpurile de trupă sau serviciile respective, printre camarazii cu cari cel dat dispărut a luptat împreună pe front şi, în cazul când 2—3 asemenea camarazi dau declaraţiuni scrise prin care se descriu împrejurările în cari cel dat dispărut a încetat din viaţă ministerul liberează certificatul cerut.

Acel certificat împreună cu celelalte acte cerute de lege, mai puţin extractul de pe actul de deces dacă se depun la ministerul de finanţe, comisiunea de pensiuni, pe baza legei speciale, referitoare la simplificarea formalităţilor privitoare la lichidarea pensiunilor, decretată sub No. 217 din 1917 şi publicată în Monitorul Oficial No. 295 din 19 Martie 1917, în virtutea căreia înscrierile la pensiune se fac în mod provizoriu în tot timpul războiului şi un an după încheerea păcei, procedează la înscrierea la pensiune şi fără acel extract, zisul certificat ţinând loc de acte de moarte.

Cei interesaţi însă sunt datori ca în termen de un an de la încheerea păcei, sub pedeapsa suprimărei pensiunilor acordate şi a restituirei sumelor plătite, să-şi completeze şi să depună la ministerul de finanţe toate actele cerute de lege în timp de pace; deci, în ceeace priveşte actele de moarte, urmează să şi le întocmească prin instanţele judecătoreşti civile prevăzute de lege, pe baza declaraţiunilor camarazilor, indicate mai sus, asemenea acte fiindu-le necesare nu numai pentru lichidarea pensiunilor, ci şi pentru aceea a succesiunilor şi celelalte.

2) Dacă cei dispăruţi sunt grade inferioare nereangajate, altele decât cele vizate la punctul I de mai sus, urmaşii lor, pe baza cererilor ce trebue să adreseze ministerului de război (serviciul pensiilor gradelor inferioare), au dreptul pe timp de şease luni la ajutorul prevăzut de art. 27 din legea privitoare la reformarea şi pensionarea gradelor inferioare pentru infirmităţi sau boale dobândite în timpul şi din cauza evenimentelor războiului, decretată sub No. 3244 din 1916 şi publicată în Monitorul Oficial No. 221 din 23 Decembrie 1916, combinat cu art. 43—46 din regulamentul acestei legi decretat sub No. 89 din 1918 şi publicat în Monitorul Oficial No. 245 din 16 Ianuarie 1918.

Dacă după expirarea termenului de şase luni dispăruţii nu se prezintă, autorităţile comunale, pe baza citatului art. 27 din lege sunt obligate, după cererea celor interesaţi, a procede la investigaţiuni şi îndeplinirea formelor pentru ca judecătoriile de ocoale, pentru cei din comunele rurale, şi tribunalele, pentru cei din comunele urbane, să constate decesul, ţinând seamă şi de constatările ministerului de război, ce vor fi [illegible] prezentate în instanţă, fie de cel interesat, fie din oficiu, în urma cererei instanţei respective.

Constatările ministerului de război se fac pe baza cererilor celor interesaţi.

Se atrage însă atenţiunea urmaşilor tuturor categoriilor de dispăruţi că s'a observat că atunci când fac asemenea cereri, deşi au cunoştinţă, fie prin scrisori dela camarazi, fie prin alte mijloace de informaţiune, despre împrejurările în care cel dispărut a murit nu le arată în petiţiuni pentru a înlesni ministerului putinţa de a le constata oficial, ci se mulţumesc, fie a cere pur şi simplu eliberarea certificatului indicat la punctul I, fie numai de a cere pensiune, fapt ce îngreuiază facerea cercetărilor şi întârzie procurarea actelor, întârziere care, sporită din cauza dificultăţilor prin care trece ţara, nu face decât să mărească suferinţa solicitatorilor cari de cele mai multe ori nu-şi arată nici adresa.

Aceasta fiind situaţiunea faţă de legislaţiunea noastră, fireşte că se va căuta a se profita, în această privinţă, şi de ceeace vor fi făcut celelalte ţări care au luat parte la război, îndată ce împrejurările vor permite, şi se vor utiliza orice măsuri se vor găsi mai avantajoase.

UNGURII arestează familia d-lui Iuliu Maniu

Consilierul afacerilor Transilvaniei de pe lângă ministerul de interne a dat următorul

COMUNICAT:

Un pluton de armată regulată maghiară a arestat în comuna Bădăcin din comitatul Sălagiului pe mama d-lui dr. Iuliu Maniu, preşedintele consiliului dirigent din Sibiu, pe sora şi pe o vară a d-sale. In plânsetele populaţiei din sat, bătrâna d-na Maniu în vârstă de 70 de ani, a fost dusă pe jos, între baionete. Românii din Şimlăul-Sălagiului au văzut-o istovită de suferinţă, mergând între căläii cari o păzeau. Ce au făcut cu ea şi cu celelalte două arestate ştie numai Dumnezeu.

Noul pod peste Dunăre

Citind în ziarul „Universul“ că o comisiune de ingineri pleacă în America spre a întocmi contractul pentru podul nou peste Dunăre, *m'am întrebat: Pentru ce această comandă nu se dă marilor fabrici italiane?*

Oficinele de la Savigliano *au executat podul mare de fer la Budapesta.*

Şantierele Ansaldo, *societate cu cinci sute de milioane capital, au gata materiale şi organizaţia pentru a executa orice lucrare.*

Atunci: De ce se trimete o comisiune aşa departe, pe când stabilimentele italiane cu care comunicaţia este mai repede şi sigură sunt gata să execute orice lucrare?

Acum 15 zile, când am plecat din Italia, am primit declaraţiunile cele mai formale, de la industria mare, *de intenţiunea de a colabora cu* toate mijloacele la reedificarea economică a României.

Ferrero Micca

Subscrieţi la împrumutul naţional al Unirei tuturor românilor.

Noui declaraţii ale lui Cottin

La al cincilea interogator, Cottin, atentatorul la viaţa d-lui Clemenceau, a declarat că chiar în noaptea care a precedat atentatul îşi fixase în memorie data de a doua zi şi se sugestionase pentru a da decisiei lui pecetia irevocabilului. Dela această dată — afirmă el — un singur gând m'a stăpânit: să lovesc. Ezitări sau amânări nu mai încăpeau. Şi explică cum a doua zi a procedat orbeşte, automatic: dacă s'a oprit după ce a tras, nu e fiindcă s'a simţit obosit, nici fiindcă s'a gândit la fugă, ci fiindcă revolverul era gol. Dacă n'ar fi fost piedica asta, ar fi urmărit automobilul până ar fi descărcat toate gloanţele.

Raportul expertului armurier conchide la asigurarea că glonţul care a lovit în obraz pe agentul Goursat e provenit din arma lui Cottin şi nu din acea a inspectorului Decaudin.

S'a stabilit că d. Maurice Dolligé nu e tânărul blond pe care-l caută justiţia, ci trebue să fie un altul care încă nu mai prezintă mare interes în cauză. Librarul Bidault spune că Cottin era un bun client care-i cumpăra cărţi în fiecare Duminică.

DELA CURTEA MARTIALA

Procesul ziariştilor

ZIUA VI-a

Şedinţa de dimineaţă

Şedinţa se deschide la orele 9 dim.

Rechizitoriul

D. comisar regal Niculescu Bolintin îşi continuă acuzarea.

D-sa trece la faptele ce se impută ziaristului Karnabatt.

Bulgar de origină, a înţeles să rămână bulgar şi să lucreze în totdeauna împotriva intereselor româneşti. Activitatea lui, atât din timpul războiului cât şi înainte de război o dovedeşte cu prisosinţă.

Insulte la adresa armatei şi a comandamentului românesc se întâlnesc mai în fiecare din articolele sale.

Spune că inculpatul a fost plătit însă, să arunce disperarea în sânul populaţiei nefericite din teritoriul ocupat.

Nu există trădare mai grozavă decât aceea de a se otrăvi sufletele tinerilor şi populaţiei, de a se îndemna la dezertare şi neîncredere faţă de armată.

Din toate citatele scoate dovada vinovăţiei de trădare de neam săvârşită de Karnabott.

D. maior Bolintin trece apoi la acuzarea lui S. Grosman, despre care spune că este unul din cei mai de seamă gazetari, dar care tocmai din această pricină a făcut mai mult rău. A scris articole cu miez, în care în mod fin a căutat să infiltreze în opinia publică ceiace i se ordona de către inamicul cuceritor cu care a avut un angajament de mai înainte. Acest angajamet reiese din faptul că Grosman a figurat în dosarul Gunther, pe vremea când scria la *Viitorul*.

Pentru toţi cei din acest dosar, va veni vremea pedepsei, adaogă d. comisar regal.

Apoi analizează articolele acuzatului, spre a conchide că s'a făcut vinovat de trădare.

⁂

La orele 12 şi jum. şedinţa se suspendă.

Şedinţa de după amiazi

La orele 3 şi jumătate se reiau desbaterile.

D. comisar regal recapitulează punctele de vinovăţie ale lui Grosman.

Apoi se ocupă de vinovăţia lui Anton Camburopol. Caută să înlăture susţinerea apărărei că articolele semnate A. C. nu sunt ale acuzatului, căci nu s'a adus nici o dovadă că A. Calmy, pe care apărarea îl dă drept autor al articolelor ar exista.

Despre Camburopol spune că prin stăruinţe, împreună cu ceilalţi ziarişti acuzaţi obţinuse să fie trecut la compania de jandarmi, care a rămas în Capitală la intrarea duşmanului.

S'a făcut o greşeală cu aceasta, căci toţi au fost apoi utilizaţi de nemţi. Camburopol a primit imediat să scrie la „Gazeta Bucureştilor“ şi în articolele sale A. C. batjocoreşte ţara, laudă ocupaţia duşmană şi face delaţiune prin aceea că descria reaua pregătire a armatei noastre, ale cărei puşti erau defecte şi ale cărei obuze nu explodau.

In alte articole îşi bate joc de consiliul de coroană ţinut la 14 August, numindu-l o parodie.

D. avocat *M. Mora*, atrage din nou atenţia că acele articole nu-l privesc pe Camburopol şi deci consecinţa acuzărei de trădare nu i se poate pune în sarcină.

D. *comisar regal* citează apoi un articol semnat A. Camburopol, în care se spunea că regele a jucat un dublu joc şi că am ajuns la dezastru.

D. *Mora:* Nu este un articol ci un interviev, în care Camburopol nu făcea decât să redea declaraţiile ce i le făcuse D. Nenitescu.

D. *comisar regal*, socoteşte că publicarea declaraţiunilor altuia, vătămătoare ţării constitue, aceeaşi crimă de atentat la siguranţa Statului.

⁂

Despre I. Teodorescu-Arghezi şi Dem. Theodorescu, comisarul regal spune că sunt două talente remarcabile şi că îi pare rău că trebue să-i acuze când se gândeşte că ei ar fi putut aduce servicii imense ţării lor.

Ii socoteşte vinovaţi prin simplul fapt că primiseră să scrie la gazeta vrăjmaşului.

Citează apoi articolele lor spre a arăta că prin ele au servit interesele germane. Astfel articolele în cari se arăta că de geaba mai luptă armata română, că nu se servesc decât interesele altora dacă armata se va retrage în Rusia şi altele cari toate îndrituesc pe comisarul regal să acuze pe cei doi ziarişti că au lucrat contra intereselor neamului românesc.

⁂

Şedinţa se ridică la orele 7 seara. Continuarea procesului astăzi la orele 9 dim.

Un împrumut naţional în Ardeal

— Condiţiile împrumutului. Vărsămintele. Locurile unde se poate subscrie —

Consiliul dirigent din Sibiu a hotărît contractarea unui împrumut intern. Resortul său de finanţe a lansat un prospect amănunţit cu condiţiunile împrumutului, prospect ce se găseşte la băncile unde se fac subscrierile.

Ardelenii se adresează şi fraţilor din România veche, ca să colaboreze la opera de consolidare şi progres urmărită prin realizarea acestei operaţiuni financiare. Credem că o îndoită datorie ne impune să satisfacem aşteptarea românilor de peste Carpaţi: întâi, ca reciprocitate, căci împrumutul Unirei, emis de guvernul nostru, a fost îmbrăţişat de ei cu multă căldură; al doilea, pentru că odată unirea făcută trebue să ne arătăm în mod concret şi utilitar dragostea pentru românii liberaţi.

In vederea organizării acestui împrumut au sosit în Capitală d-nii Constantin Popp şi dr. Ioan Voinea, cari, autorizaţi să facă toate demersurile trebuincioase, au luat înţelegere cu Banca Românească, Banca Marmorosch Blanc, Banca de Scont, Banca Agricolă, Banca de Credit Român, Banca Comercială Română, Banca Carpaţilor, Creditul Tehnic, Banca Ilfov şi Contoarul de schimb Steriu, unde se vor primi subscrierile şi se vor face vărsămintele.

Imprumutul se face în bonuri de tezaur, în coroane.

Dobânda va fi de 5 la sută.

Vor fi efecte de 200, 500, 1000, 5000 şi 10.000 coroane.

Vărsămintele se fac în coroane.

In provincie se primesc subscrieri la sucursalele băncilor de mai sus.

Procesul socialiştilor ieşeni

IAŞI, 26. — Curtea marţială a continuat azi debaterile în procesul socialiştilor.

După interogatoriul acuzaţilor: Ion Nistor, Georgevici, Ştefan Mihăilescu, Al. Spirescu şi M. Cornea, cari spun că n'au nici o vină, Curtea a început ascultarea martorilor.

Martorul Charles Idelsohn declară că a făcut primele depoziţiuni defavorabile la Roman, fiind maltratat la poliţia de acolo. Ceilalţi martori au depus aproape toţi favorabil pentru acuzaţi.

D. comisar regal face un lung rechizitoriu, acuzând pe inculpaţi de bolşevism şi că au încercat să primejduiască ordinea de stat.

Citeşte manifestele revoluţionare găsite şi cere condamnarea inculpaţilor.

D. avocat Schreiber susţine că atentatul nefiind săvârşit este exclusă o sancţiune pentru acuzaţiuni de complicitate la un astfel de atentat. Arată netemeinicia probelor materiale de vinovăţie aduse.

D. comisar regal, în replică, a declarat că nu urmăreşte socialismul, ci bolşevismul, idei diametral opuse.

D. avocat Ghiulea a susţinut că d. comisar regal face confuzie între socialism şi bolşevism şi a provocat prin acest proces unul de idei contra socialiştilor. Cere achitarea.

D. avocat Demostene Botez analizează acuzaţiunile din punct de vedere juridic, conchizând la nevinovăţia acuzaţilor.

Dezbaterile continuă.

Spre binele vostru şi pentru cinstea ţărei subscrieţi la împrumutul Unirei tuturor românilor.